

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Förskolan Ängen, avd. Myran och Grodan

Dokumenttyp

Fastställd

Detta dokument gäller för

Giltighetstid

Dokumentansvarig

Dnr

Handlingsplan

2016-12-05 § 70 av

Utbildningsnämnden

Utbildningsförvaltningen

Läsåret 2016/2017

Lena Andersson & Jenny

Strömdahl Linder

2016-000159

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet för barn 1-3 år

Ansvariga för planen

Lena Andersson och Jenny Strömdahl Linder

Vår vision

I vår förskola upplever barnen meningsfulla sammanhang, glädje, utmaningar och delaktighet som främjar vänskap och förebygger kränkningar.

I en sådan miljö växer självförtroende, respekt och tolerans.

Planen gäller från

2016-11-01

Planen gäller till

2017-10-31

Läsår

2016/2017

Barnens delaktighet

Personalen har gjort observationer över barnens relationer. Observationerna har sedan använts i den kartläggning som gjorts för planens förebyggande del.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna uppmuntras till att meddela oss i personalen om det finns misstanke om att något barn skulle blivit illa behandlat.

Personalens delaktighet

Personalen har genom observationer av barngruppen fått fram underlag till diskussioner i personalgruppen och kartläggningen. All personal har deltagit i diskussionerna och tagit del av vad som nedtecknats till planen vid arbetsplatsträffar.

Förankring av planen

Likabehandlingsplanen kommer finnas i pappersform i förskolans tamburer. Planen kommer också läggas ut på kommunens hemsida och i vårt dokumentationsverktyg "Pluttra" så att alla vårdnadshavare kan komma åt och se den.

Barnen tar del av den genom vår dagliga verksamhet och att vi i personalgruppen observerar barnen. Genom vår medvetenhet tar de del av planen.

Personalen kommer gemensamt ta del av likabehandlingsplanen innan den tas i bruk vid ett planeringstillfälle. Nyanställd personal informeras av förskolechef.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Vi har sett utifrån den föräldraenkät som årligen görs på vårterminen att vi har en hög grad av nöjda barn och föräldrar som trivs i vår verksamhet och känner trygghet.

Arbetslagen har tillsammans delat situationer och händelser i barngruppen som kan knytas till likabehandlingsplanen och där igenom sett effekten av åtgärderna för att uppnå uppsatt mål.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Personalgruppen med specialpedagog har tillsammans utvärderat. Vi har genom observationer av barngruppen fått deras medverkan i utvärderingen.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Det mål som vi arbetade med i den förra Likabehandlingsplanen känns fortfarande aktuellt. Att dela barnen i mindre grupper för att alla ska känna sig sedda är något vi ska jobba vidare med. Arbeta med konfliktlösning, vara där det händer och ligga steget före är något som vi alltid måste ha med i våra tankar. Vi känner att varje barn har utvecklats genom sina egna förutsättningar med detta arbetssätt. Barnen visar både tålamod och intresse när vi har styrd aktivitet. Detta märks tydligast när det är åldersindelad.

Årets plan ska utvärderas senast

2017-10-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Likabehandlingsplanen ska genom reflektioner i arbetslagen, observationer av barngruppen, samtal med barnen och föräldraenkät följas upp och utvärderas.

Utvärderingen kommer skrivas i maj-juni 2017 i förskolornas eget kvalitetsverktyg och sedan rapporteras in i Stratsys i augusti, kommunens kvalitetsverktyg. Kartläggningen för den nya planen inleds i augusti månad.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Lena Andersson och Jenny Strömdahl Linder

Främjande insatser

Namn

Främja att ej kränkande behandling förekommer

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Personalen ska vara härvarande och genom det stötta barnen i deras relationer.

Barnen ska utvecklas i sitt sociala samspel och få kunskap om hur man är en bra kompis.

Insats

Personalen är där barnen är, aktivt närvarande, härvarande.

Tillåta alla känslor och bekräfta barnens känslor, men också bekräftar barnen i positiva situationer i vardagen.

Motverka negativa beteenden genom att bekräfta känslan, men uppmärksamma den utsatta. Skilja på sak och person.

Undvika ord som Duktig.

Ansvarig

Arbetslagen Myran och Grodan

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vi har använt oss av metoden sociogram där vi har observerat barngruppen. Detta för att få en bild av barnens relationer till varandra.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Barn har blivit observerade utifrån ett sociogram. Föräldrarna har inte engagerats i denna del.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen har genomfört observationer och sedan analyserat resultatet i syfte att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i förskolans verksamhet.

Resultat och analys

Vi har genom observationer upptäckt att det är av stor vikt att dela upp barnen i mindre konstellationer då vissa barn har svårare att leka med många. De behöver lära sig de sociala samspelet och det görs lättast i mindre grupp. Vi har kommit fram till att sociogram är något som vi måste göra flera gånger på en termin. För att det sociala samspelet utvecklas och ändras ständigt i barngruppen.

Förebyggande åtgärder

Namn

Dela in barn i små grupper

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Barnen ska få bra förutsättningar att lära sig det sociala samspelet.

Åtgärd

Vi delar barngrupperna och personalen.

Personalen är härvarande.

Vi möblerar om efter barngruppens behov och intresse.

Motivera åtgärd

Vi har sett att några barn har svårt att leka ihop och det är vissa man måste dela på. Vi tror att det beror på olika konstellationer och på barnantal. Vi lägger stor vikt vid att personalen är med barnen och är "härvarande" för att de ska få den stöttning de behöver för att utveckla sitt sociala samspel. Vi ser lokalerna och den fysiska miljön som en del i arbetet med att dela in barnen i smågrupper då den måste anpassas för arbetsättet.

Ansvarig

Arbetslagen Myran och Grodan

Datum när det ska vara klart

2017-10-31

Rutiner för akuta situationer

Policy

På förskolan Ängen:

- respekterar vi varandra och visar varandra hänsyn
- är personalen goda förebilder
- uppmärksammar och ingriper vi i alla situationer där någon form av kränkning förekommer.
- tar vi barnens konflikter på allvar, där pedagogen är ett stöd och kan ge alternativa lösningar utan att skuldbelägga något barn
- tänker vi på hur vi vuxna tillrättavisar barnen när de gjort något oacceptabelt
- ironiserar vi inte över barnen
- samtalar vi om vår likabehandlingsplan utifrån barnets ålder och mognad
- används barnets namn i positiv bemärkelse, för att stärka barnets självbild

Alla barn ska ha lika rättigheter och möjligheter:

- Ingen får skada mig och jag får heller inte skada någon annan.
- Ingen får reta mig och jag får heller inte reta någon annan.
- Ingen får säga elaka saker till mig och jag får inte säga elaka saker till någon annan.
- Ingen får förstöra min lek och jag får heller inte förstöra någon annans lek.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vi organiserar personalen så att vi ska finnas nära barnen, är delaktiga i barnens vardag, är "härvarande", lyssna in vad barnen säger och hur de behandlar varandra. Vi utformar dagen med rutiner som gör att barngruppen inte ska behöva hamna i konfliktsituationer och att det alltid ska finnas personal nära barngruppen.

Under året ska vi använda oss av olika verktyg, sociogram och kontaktbarometer, för att se hur relationerna i barngruppen fungerar och hur vår kontakt till barnen ser ut.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Alla föräldrar uppmanas att höra av sig till den kontaktperson som de fått vid introduktionen i förskolan eller någon annan på avdelningen, den de känner att de kan prata med.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Den personal som varit med vid den situation där något barn har blivit kränkt, trakasserats eller diskriminerats fyller i bilaga nummer 5 med datum, diskrimineringsgrund, inblandade, uppgiftslämnare och beskriver händelsen. Se bilaga 5

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Se bilaga 2

Rutiner för uppföljning

Se bilaga 3

Rutiner för dokumentation

Den personal som varit med vid den situation där något barn har blivit kränkt, trakasserats eller diskriminerats fyller i bilaga nummer 5 med datum, diskrimineringsgrund, inblandade, uppgiftslämnare och beskriver händelsen. Se bilaga 5

Ansvarsförhållande

Se bilagor 2, 3, 4

Bilaga 1

Centrala begrepp, förklaring och exempel

Förklaringarna har hämtat ur diskrimineringsombudsmannens skrifter: *Lika rättigheter i förskolan* (2012) och *Förebygga diskriminering och kränkande behandling* (2009)

Diskriminering:

Innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller köns uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder

Direkt diskriminering:

När ett barn missgynnas och det har direkt koppling till exempelvis barnets kön.

Indirekt diskriminering:

När förskolan inte tar hänsyn till det individuella barnet. Exempelvis om alla barn serveras samma mat, trots att ett barn behöver annan mat på grund av religiösa skäl eller allergi.

Trakasserier och kränkande behandling:

Uppträdande som kränker ett barns värdighet kan vara

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser)
- Texter och bilder (teckningar, bilder, foton)

Kränkande behandling:

När någon kränker ett barns värdighet men kränkningen har inget samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan t.ex. vara att retas, frysa ut någon eller göra sönder någons leksak.

Utrednings och åtgärdsskyldighet:

Förskolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att ett barn kan vara utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Detta måste ske skyndsamt.

Repressalier:

Personalen får inte utsätta ett barn för negativ behandling på grund av att vårdnadshavaren anmält förskolan för diskriminering eller kränkande behandling.

Främjande arbete:

- Handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten
- Utgår från förskolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och för respekt för de mänskliga rättigheterna.

- Riktas till alla barn och bedrivs kontinuerligt utan förekommen anledning

Förebyggande arbete:

- Syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten
- Utgår från konkreta risker och problem som har upptäckts på förskolan

Diskrimineringsgrunderna

Kön:

Förskolan ska skapa en pedagogisk miljö där flickor och pojkar kan utveckla sina intressen och förmågor utan att bli hämmade av traditionella könsmönster.

Etnisk tillhörighet:

Alla människor har en etnisk tillhörighet, ex nationellt ursprung, hudfärg eller kultur.

Förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion:

Föräldrar har rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Förskolan ska respektera denna rättighet.

Funktionshinder:

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella begränsningar av en persons funktionsförmåga. Verksamheten ska anpassas till alla barns olika förutsättningar.

Sexuell läggning:

Förskolan ska främja lika rättigheter oavsett sexuell läggning. Varje barn har rätt att känna stolthet över sin familj. Förskolan ska bejaka olika familjekonstellationer.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsidentitet eller könsuttryck menar Diskrimineringsombudsmannen en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande. T ex. om en pojke vill bära klänning har han rätt att göra det utan nedsättande kommentarer.

Ålder

Barn har rätt till de aktiviteter som utvecklar dem bäst oavsett ålder.

Bilaga 2

Arbetsgång vid kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering mellan barn

Åtgärd	Ansvar
Samtal med den som påtalar problemet. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera.	Avdelningspersonal
Förskolechef informeras.	Avdelningspersonal
Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda föräldrar.	Avdelningspersonal förskolechef
De berörda barnen hålls under uppsikt.	Avdelningspersonal
Uppföljande samtal. dokumentation	Avdelningspersonal och förskolechef

Resultat

Kränkningen har upphört	
Uppföljande samtal och kontakt med vårdnadshavare	Avdelningspersonal

Kränkningen har inte upphört	
Möte med barn, vårdnadshavare och lärare och förskolechef.	Förskolechef
Åtgärdsprogram upprättas	Förskolechef

Bilaga 3

Arbetsgång om ett barn utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd	Ansvar
Avbryta kränkningen. Ta över ansvaret för barnet. Samtal med den som kränker. Dokumentera.	Avdelningspersonal
Förskolechef informeras.	Avdelningspersonal
Samtal med berörd personal Dokumentera	Förskolechef
Kontakt med berörda föräldrar och information till verksamhetschef Dokumentera	Förskolechef
Uppföljande samtal. Dokumentera	Förskolechef

Resultat

<u>Kränkningen har upphört</u>	
Uppföljande samtal Dokumentera	Förskolechef

<u>Kränkningen har inte upphört</u>	
Samtal med barn, föräldrar, lärare och förskolechef. Dokumentera	Förskolechef
Skolchef och fackförbund informeras Dokumentera	Förskolechef
Huvudman informeras	Skolchef

Bilaga 4

Arbetsgång när föräldrar anmäler diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Åtgärd	Ansvar
Förälder anmäler till förskolechef eller skolchef	
Kontakt med berörda, kartläggning av händelsen samt dokumentation. Lämpliga åtgärder vidtas	Förskolechef
Återkopplar till förälder	Förskolechef

Resultat:

<u>Kränkningen har upphört</u>	
Uppföljning och återkoppling	förskolechef

<u>Kränkningen har inte upphört</u>	
Anmälan till utbildningsnämnden för vidare anmälan	förskolechef

Ansvarig

